

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: **Z/24/082994**
Documentnummer: 383223
Datum: 6 februari 2024
Onderwerp: Beeld opvang asielzoekers Duinrell 2023 en actualiteiten
Spreidingswet

Bijlage(n): -

Geachte Raad,

In het recente debat over de Spreidingswet in de Eerste Kamer heeft staatssecretaris Eric van der Burg Wassenaar genoemd als positief voorbeeld van een top-10 gemeente die al jarenlang een grote bijdrage levert aan de opvang van asielzoekers. Met deze brief willen wij u, evenals eerdere jaren, informeren over het verloop van de opvang in 2023. Het sluit aan bij hetgeen is toegezegd bij de beantwoording van de vragen van Hart voor Wassenaar tijdens de raadsvergadering d.d. 19 december 2023. Sinds 7 november 2022 worden er voor het 15^e winterseizoen vluchtelingen opgevangen op Duinrell. De afspraak was dat het COA tot 27 maart 2024 gebruik kan maken van het terrein als noodopvang. Inmiddels is dit verlengd tot en met 12 maart 2028. Dat betekent dat het vanaf 28 maart 2024 geen noodopvang meer zal zijn, maar een regulier asielzoekerscentrum.

Ieder jaar wordt er in juni zowel door het COA als door de politie landelijk de incidentcijfers van opvanglocaties gepubliceerd. De incidentcijfers voor de opvang in Duinrell zullen rond juni met u worden gedeeld. Verder zal er ook een evaluatie van de aanpak van deze incidenten door de samenwerkende partijen in Wassenaar (het COA, de politie en de gemeente) worden overlegd.

1. Veiligheid

Op de opvanglocatie op Duinrell kunnen maximaal 930 mensen (inclusief AMV'ers: Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen) verblijven. Bij de verlenging tot 12 maart 2028 zijn de partijen

overeengekomen dat er geen niet-kwetsbare vreemdelingen opgevangen zullen worden binnen 'Spoor 2', te weten: vreemdelingen uit een veilig land of die elders in de EU al bescherming hebben en/of vreemdelingen die op de landelijke lijst van overlastgevers voorkomen.

2. Bezetting

Het merendeel van de bewoners is van Syrische afkomst. Gevolgd door vluchtelingen uit Jemen, Turkije en Eritrea.

Er zijn rond de 40 vrouwen op de opvanglocatie, de rest zijn alleenreizende mannen van wie meer dan de helft vergunninghouder is dan wel in afwachting van de uitkomst van hun aanvraag op gezinshereniging.

Er stromen ook mensen uit de opvanglocatie op Duinrell. De mensen die uitstromen zijn vertrokken op basis van een verblijfsvergunning en middels de taakstelling van de Rijksoverheid gekoppeld aan een gemeente. Echter, de aanhoudende woningnood in Nederland beperkt deze uitstroom. Verder wordt in sommige gevallen de asielaanvraag afgewezen, deze mensen worden dan overgeplaatst naar een andere locatie. Tot slot kan er sprake zijn van gezinshereniging en gaan de bewoners in verband met de scholing van de kinderen naar een andere opvanglocatie.

3. Vrijwilligersactiviteiten

Er zijn zo'n 50 vrijwilligers betrokken bij de opvanglocatie op Duinrell. De vrijwilligers zijn aangesloten bij de kerk, RKSv Blauw-Zwart en de Amerikaanse School. De vrijwilligers organiseren activiteiten, zorgen voor ontwikkeling en betrekken de bewoners van de opvanglocatie bij de gemeente Wassenaar.

Sinds juni 2023 is er op donderdagmiddag een inloophuis op de Schoolstraat in een gebouw van de PKN. Hier komen wekelijks bewoners om de Nederlandse taal te oefenen, te sporten, spelletjes te spelen en om de inwoners van Wassenaar te ontmoeten. Er zijn rond de 10 vrijwilligers betrokken bij het inloophuis van de kerk.

Daarnaast wordt er twee keer per week gevoetbald bij RKSv Blauw-Zwart onder begeleiding van twee vrijwilligers die dit al jaren doen. Op zaterdagochtend worden, onder toezicht van een medewerker van het COA, fietslessen gegeven door leerlingen van de Amerikaanse school. Ook wordt er door een steeds groter wordende groep vrijwilligers al jaren Nederlandse les gegeven op Duinrell.

Verder organiseert een groep moeders van de Amerikaanse school Engelse les op Duinrell. Tot slot wordt er twee maal per week gebruikt gemaakt van een fitnessruimte in de oude boksschool - thans jongerencentrum - op de Dr. Mansveltkade.

4. Participatie

Participatie is een belangrijk onderdeel om met de Westerse cultuur kennis te maken. Op Duinrell is hier aandacht voor door bijvoorbeeld de inzet van vrijwilligerswerk, scholing of werk. Zo worden de bewoners van Duinrell beter voorbereid op een toekomst in Nederland.

De komende maanden zal door het COA via het programma '#meedoen' in samenwerking met de gemeente hier verder op worden ingezet.

5. Incidenten

Door het COA zijn er in 2023 153 incidentregistraties opgemaakt. Dit zijn incidenten op het park geweest waarvan bij ons bekend:

- 71 keer: overtreden huisregels (zoals fietsen op het park, roken in het huisje);
- 61 keer: agressie of geweld (grote mond, schreeuwen, incident met huisgenoot, vechten met huisgenoot). De politie heeft in een aantal gevallen op het terrein assistentie verricht;
- 12 suïcide-uitingen (uitzichtloosheid, gevolgen van aardbeving en oorlog in het land van herkomst);
- 9 keer: overig.

Het is droevig om te vermelden dat er een suïcide heeft plaatsgevonden, ondanks de zorg die rondom deze persoon was georganiseerd. Dit incident heeft een grote impact op de andere bewoners en het personeel van het COA. Vanuit het COA is hier in goed contact met de gemeente nazorg verleend.

Er zijn 74 politiemeldingen geregistreerd waarbij het adres van de COA-opvang betrokken is. Dit betreft bij bovengenoemde geregistreerde incidenten zoals agressie, vermissing of een onwelwording. Een uitgebreide evaluatie met de jaarlijkse landelijke incidentcijfers van het COA en de politie zal eind juni gepresenteerd worden, waarbij ook eventuele incidenten buiten het COA-terrein vermeld zullen worden.

Door de opgedane ervaring loopt de samenwerking met de politie, de beveiliging van Duinrell, het COA en de gemeente, goed. De samenwerkende partijen blijven alert op verbeterpunten en weten elkaar snel te vinden. Maatregelen worden opgelegd aan bewoners die in overtreding zijn. Bewoners kunnen bijvoorbeeld via een 'time out' tijdelijk worden uitgeplaatst of overgeplaatst. Bij overtredingen buiten het terrein volgt in sommige gevallen een 'stop-gesprek' met de politie en de gemeente. Daarbij kan een 'burgemeestersbrief' worden overhandigd. Bij een tweede overtreding kan de bewoner worden overgeplaatst. Het stellen van heldere regels en strikte handhaving draagt bij aan de leefbaarheid op het terrein en de veiligheid in Wassenaar.

6. AMV (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen)

In een apart gebouw op het terrein van het COA verblijven 45 jongens in de leeftijd van 15 tot 18 jaar met verschillende nationaliteiten. Hier zit 24 uur per dag en zeven dagen per week aparte begeleiding op door jongerenwerkers van het COA. In de minimale bezetting zijn dit twee mensen in de nacht, twee in de ochtend en drie in de middag en avond. Naast onderwijs worden voor deze jongens veel en diverse activiteiten georganiseerd. De activiteiten zijn educatief (zoals fietsles,

verkeersles, kookles, lessen over gezonde levensstijl, voorlichting over middelengebruik, brandveiligheid, ov-training en seksuele voorlichting) of recreatief (zoals voetballen bij RKSv Blauw-Zwart, fitness, hardlopen, boksen, bingo en een spelletjesavond). Ook mag een aantal AMV'ers in een samenwerking met RKSv Blauw-Zwart mee voetballen met een KNVB-nummer.

Het onderwijs vindt plaats vanuit de Internationale Schakelklas bij de dependance in de Den Deijlschool. Indien door doorstroom (als een jongere 18 jaar wordt gaat deze naar reguliere opvang) niet gelijk onderwijs beschikbaar is voor nieuwe instroom, wordt er op de opvanglocatie vijf dagen in de week Nederlandse les gegeven. Dit wordt door het COA gefaciliteerd.

7. De Spreidingswet

De 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (Spreidingswet) is gepubliceerd in de Staatscourant. Hiermee is de wet per 1 februari 2024 van kracht. Het doel van deze wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. De Oekraïense vluchtelingen vallen niet onder de asielzoekers die worden verdeeld onder de Spreidingswet.¹

Op 31 januari jl. zijn de indicatieve aantallen gepubliceerd van de opvang van asielzoekers waar gemeenten aan moeten voldoen in het kader van de Spreidingswet. Er zijn door raadslid J.M. Gankema vragen gesteld over de gevolgen van de Spreidingswet in Wassenaar. Voor de gemeente Wassenaar betekent dit dat er 158 vluchtelingen opgevangen moeten worden, van wie 13 AMV'ers. Met de opvang op Duinrell voldoet de gemeente hier ruim aan tot het voorjaar 2028. Binnenkort zal de Rijksoverheid bekend maken wat voor extra vergoedingen hier tegenover zullen staan en onder welke voorwaarden. De gemeente is hierover reeds in contact met het COA. Daarnaast is er overleg over de inzet van de opvangplekken in Wassenaar in de regio aan de regionale regietafel asiel.

De gemeente heeft met het COA afgesproken dat zij zich zal blijven inspannen om de verdere opvang goed en veilig te laten verlopen met extra aandacht voor het creëren van draagvlak binnen de lokale samenleving en een goede communicatie met de buurt en inwoners van Wassenaar.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

¹ De gemeente Wassenaar voldoet aan het minimumaantal Oekraïense vluchtelingen die opgevangen moeten worden in het dorp.